

17 Σεπτεμβρίου, 1992

(ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
Δ/στές)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Έφεσείουσα,

v.

ΠΑΜΠΟΥ ΠΟΓΙΑΤΖΗ,

Έφεσ(βλητου).

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1490)

Προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Δέουσα έρευνα — Έλλειψη έρευνας ή μη διεξαγωγή δέουσας έρευνας, οδηγεί στην ακύρωση της διοικητικής πράξης, εφόσον δεν προϋπάρχει η ορθή διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών. 5

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Προσόντα — Κατοχή του απαιτούμενου προσόντος, κατά τεκμήριο, όταν αυτό απαιτείτο στην προηγούμενη και κατεχόμενη θέση, από τον υποψήφιο προς προαγωγή υπάλληλο — Το ίδιο αποτέλεσμα επιβάλλει και η αρχή του τεκμηρίου της νομιμότητας — Ιδιαίτερη προσοχή, προς αυτήν την κατεύθυνση, κατά την κατάρτιση των σχεδίων υπηρεσίας. 10

Η έφεση αυτή στρεφόταν κατά πρωτόδικης απόφασης ακυρωτικής της προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους στη θέση ανώτερου ειδικού Ιατρού (Παθολογία). Η αμφισβήτηση περιοριζόταν στο κατά πόσο διεξήχθη από την Ε.Δ.Υ. η δέουσα έρευνα για τη διαπίστωση της κατοχής από τον προαχθέντα του προσόντος της πολύ καλής γνώσης της Αγγλικής γλώσσας. Πρωτοδικώς η ακύρωση στηρίχθηκε στην έλλειψη, ακριβώς, αυτής της έρευνας. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αποδεχόμενο την έφεση, με απόφαση πλειοψηφίας των Δικαστών Κούρρη, Παπαδόπουλου και Αρτεμίδα, αποφάσισε ότι: 20

1. Η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών ανάγεται στην αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου, που διεξάγει προς τούτο έρευνα. Αφού δε διαπιστωθούν τα πραγματικά περιστατικά, εφαρμόζεται σε αυτά ο ισχύον κανόνας δικαίου, για να παραχθεί η διοικητική απόφαση. Γι' αυτό και η αναπαξεία ερευνής, ή όταν αυτή είναι ελλιπής, οδηγεί στην ακύρωση της διοικητικής απόφασης, εφόσον δεν προϋπάρχει η ορθή διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών. 25

2. Η κοινή λογική αναντίρρηση επιβάλλει, και δεν χρειάζοταν οποιαδήποτε παραπέρα "έρευνα" από την ΕΔΥ, να κρίνει ως πραγματικό γεγονός ότι ο προαχθείς διέθετε το επίμαχο προσόν, που είναι το ίδιο με αυτό που απαιτείται για τη θέση, στην οποία διορίστηκε αρχικά. Το συμπέρασμα όμως αυτό δεν επιβάλλεται μόνο από την κοινή λογική, αλλά και παγιώνεται από την αρχή του διοικητικού δικαίου περί της νομιμότητας του διορισμού του ενδιαφερομένου προσώπου στην προηγούμενη θέση, που ουδέποτε προσεβλήθη. Οποιαδήποτε "έρευνα" από την ΕΔΥ για το επίμαχο προσόν θα απέλιγγε στην πράξη σε αναψηλάφιση του διορισμού του προαχθέντος, που έγινε την 1.3.84 στη θέση ειδικού ιατρού, πράγμα νομικά ανεπίτρεπτο.

3. Οι αρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι πολύ προσεχτικές στον καταρτισμό των σχεδίων υπηρεσίας, έτσι που να αποφεύγονται πρόνοιες που δεν εναρμονίζονται με την κοινή λογική και την κτηθείσα πείρα στο δημοσιοκρατικό δίκαιο.

Ο προεδρεύων Δικαστής Πικής, με την απόφαση του οποίου συμφώνησε και ο Δικαστής Αρτέμης, εξέδωσε διάφορο απόφαση με αναλυτικό σκεπτικό και με αντίθετο, αυτού της πλειοψηφίας, απορριπτικό για την έφεση, αποτέλεσμα. Σύμφωνα με την μειοψηφία αυτή απόφαση:

1. Εφόσον η θέση Ανώτερου Ειδικού Ιατρού είναι θέση προαγωγής και υποψήφιοι για την πλήρωση της θέσης θα μπορούσαν να είναι μόνο οι κάτοχοι της θέσης που κατείχε το ενδιαφερόμενο μέρος, η σχετική πρόνοια του σχεδίου υπηρεσίας (με την οποία απαιτείτο "πολύ καλή γνώση Αγγλικής γλώσσας"), πρέπει να κριθεί, ότι ήταν άνευ σημασίας πλεονασμός αν γίνει δεκτή η θέση των εφεσιζόντων και του ενδιαφερομένου μέρους (ότι η κατοχή από τον υποψήφιο θέσης, για την οποία απαιτείτο το ίδιο προσόν, αποτελεί τεκμήριο κατοχής του προσόντος αυτού). Συνεπώς, πρέπει να υποθέσουμε ότι η σχετική πρόνοια παρόλο που ενέχει χαρακτηριστικά νομοθετικής ρύθμισης, όπως και πρόσφατα επαναβεβαιώθηκε από την Ολομέλεια στη Χατζηπαιύλου v. Α.Η.Κ., πρέπει να αγνοηθεί και ουσιαστικά να διαγραφεί ως περιττή. Η εισήγηση αυτή είναι αντινομική τόσο προς τη φύση και χαρακτήρα του σχεδίου υπηρεσίας, όσο και τη νομική υποχρέωση του διορίζοντος σώματος για την εφαρμογή του.

2. Τα προσόντα για διορισμό ή προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία καθορίζονται αποκλειστικά από το αρμόδιο εκτελεστικό όργανο, το Υπουργικό Συμβούλιο. Η αποδοχή του προτεινόμενου αμάχητου τεκμηρίου θα εξουδετέρωνε την αρμοδιότητα και τον κυριαρχικό ρόλο του Υπουργικού Συμβουλίου στον καθορισμό των προσόντων για διορισμό ή προαγωγή σε θέση στη Δημόσια Υπηρεσία. Κανένας δημόσιος υπάλληλος δεν έχει κεκτημένο δικαίωμα για προαγωγή σε ανώτερη θέση. Δικαίωμα για προαγωγή έχουν μόνο οι κατέχοντες, κατά τον κρίσιμο χρόνο, τα προβλεπόμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα.

3. Οι λόγοι για τους οποίους το Υπουργικό Συμβούλιο επέλεξε να καταστήσει προϋπόθεση για προαγωγή στη θέση Ανώτερου Ειδικού Ιατρού τη γνώση της Αγγλικής στο προβλεπόμενο επίπεδο, παρόλο που ήταν προαπαιτούμενο προσόν για διορισμό στη θέση που κατείχαν οι υποψήφιοι, δεν ελέγχονται. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανάγεται στις εκτιμήσεις του σώματος για τις λειτουργικές ανάγκες της Δημόσιας Υπηρεσίας. Όπως επισημαίνεται στην *Der Parthogh v. C.B.C.*, τα προσόντα τα οποία απαιτούνται για προαγωγή είναι εκείνα τα οποία καθορίζονται στο σχέδιο υπηρεσίας. Δε διερευνάται η κατοχή προσόντων τα οποία ήταν απαραίτητα για διορισμό σε προηγούμενη θέση, χαμηλότερη στην ιεραρχία, τα οποία δεν προβλέπονται από το σχέδιο υπηρεσίας για προαγωγή σε ανώτερη θέση.

4. Προκύπτει ότι ως θέμα αρχής και νομικής τάξης, δε μπορεί να ισχύσει το τεκμήριο που επικαλούνται οι εφεσείοντες και το ενδιαφερόμενο μέρος, και μάλιστα αμάχητο, και ότι στο βαθμό και έκταση που υποστηρίζεται η ύπαρξη του τεκμηρίου αυτού από την απόφαση στην *Παντελίδης ν. Δημοκρατίας*, η αρχή η οποία υιοθετείται είναι εσφαλμένη. Το ίδιο το άρθρο 35(2)(β) καθιστά την κατοχή, κατά το χρόνο πλήρωσης της θέσης, των προβλεπόμενων από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντων, απαραίτητη προϋπόθεση για διορισμό ή προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η αρχή η οποία υιοθετήθηκε στην πρωτόδικη απόφαση *Παντελίδης* συγκρούεται με προγενέστερη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην οποία δε γίνεται καμιά αναφορά στο κείμενο της απόφασης.

Η αρχή η οποία υιοθετείται στη *Μιλτιάδους και Άλλοι ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* κατοπτρίζει την πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ότι το σχέδιο υπηρεσίας στοιχειοθετεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για διορισμό σε δημόσια θέση, και ότι το αρμόδιο σώμα ενέχει πρωτογενές καθήκον να διαπιστώσει αν οι υποψήφιοι κατέχουν τα προβλεπόμενα προσόντα κατά το χρόνο του διορισμού ή της προαγωγής τους.

Τόσο ως θέμα νομικής υποχρέωσης (άρθρο 35(2)(β) - Ν.1/90), όσο και ως θέμα νομολογιακής τάξης, η εφεσιβαλλόμενη απόφαση είναι ορθή.

Έφεση επιτυγχάνει κατά πλειοψηφία, χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Κλέαρχου Μιλτιάδους και Άλλων ν. Κυπριακής Δημοκρατίας 40
Α.Ε. 789, 791 και 796 αποφ. ημερ. 30/5/89

Χατζηγιάννη και Άλλοι ν. Δημοκρατίας, (1991) 3 ΑΑΔ. 317

3 Α.Α.Δ.

Δημοκρατία ν. Πογιατζή

Παντελίδης ν. Δημοκρατίας Υπ. αρ. 358/91 ημερ. 5/6/92

Χατζηπαύλου ν. Α.Η.Κ., (1991) 3 ΑΑΔ. 11

Meletis and Others ν. C.P.A. (1986) 3 CLR, 418

Georgiou and Others ν. Republic (1986) 3 CLR, 2450

5 Alexandrou and Others ν. Republic (1984) 3 CLR, 15

Στυλιανού ν. Δημοκρατίας Υπ. Αρ. 542/84 απόφαση ημερ. 16/2/90

Der Parthogh ν. C.B.C. (1984) 3 CLR, 635

Michael and Another ν. P.S.C. (1982) 3 CLR 726

10 Lambis and Others ν. Republic (1986) 3 CLR 130

Mytides and Another ν. Republic (1983) 3 CLR 1096

Kapsou ν. Republic (1983) 3 CLR, 1336

Karis ν. Republic (1985) 3 CLR, 496

15 Μούστρας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας Υπ. Αρ. 647/90 απόφαση ημερ. 18/3/92.

Έφεση.

20 Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Στυλιανίδης, Δ) που δόθηκε στις 10 Ιανουαρίου, 1992 (Υπόθεση αρ. 1067/90) με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση των καθ' ων η αίτηση-εφεσεϊόντων, βάσει της οποίας προάχθηκε στη θέση του Ανώτερου Ειδικού Ιατρού (Παθολογίας) το ενδιαφερόμενο μέρος αντί του αιτητή εφεσίβλητου.

25 Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, Τ. Πολυχρονίδου (Δ/νίς), Δικηγόρος της Δημοκρατίας για τους εφεσεϊόντες.

Τ. Παπαδόπουλος και Ν. Παπαευσταθίου, για τον εφεσίβλητο.

A. Μαρκίδης και Ι. Νικολάου, για το ενδιαφερόμενο μέρος.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η απόφαση της πλειοψηφίας, που απαρτίζονται οι δικαστές Κούρρης, Παπαδόπουλος και Αρτεμίδης 5
θα δοθεί από το δικαστή Χρ. Αρτεμίδη. Η δι'ιστάμενη απόφαση, που θα δώσω εγώ, απηχεί και τις απόψεις του δικαστή Αρτέμη.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο Μιχ. Δ. Στασινόπουλος στο σύγγραμμά του "Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων" λέει τα 10
εξής:

"Τα δεδομένα της κοινής πείρας αποτελούν την μέγιστα πρότασιν του συλλογισμού, αποτελούν δηλαδή τον κανόνα του δικαίου. Όθεν πάσα εκδοχή περί της εννοίας του νόμου, αντίθετος προς τα δεδομένα της πείρας, αποτελεί παράβασιν του νόμου, διότι υπερβαίνει το πλαίσιον, εντός του οποίου ο νόμος ηθέλησε να περικλείση την έννοιαν, δια σωτηρίας παραπομπής εις τα δεδομένα της πείρας. Ούτω και αι έννοιαι αυταί αποβαίνουν νομκαί, αποκαλούμεν δε αυτάς νομικάς 20
εννοίας *lato sensu*."

(Σελίδες 253 και 254)

Και στην σελίδα 307 τα ακόλουθα:

"Κατά ταύτα, εν τη διαδικασία της αιτήσεως ακυρώσεως, τίθεται υπό έλεγχον ολόκληρον το στάδιον της 25
διαπιστώσεως των πραγματικών περιστατικών. Το στάδιον τούτο ορθώς αναλύεται εις ειδικώτερον συλλογισμόν, του οποίου μέζων πρότασις είναι το εις την εξεταζομένην περίπτωσιν αφορών δεδομένον της κοινής πείρας. Εκ του πορίσματος του ειδικού τούτου, του παρεμπιπτοντος συλλογισμού, σχηματίζεται η ελάσσων 30
πρότασις του κυρίου συλλογισμού της διοικητικής πράξεως. Όθεν ο δικαστής της ακυρώσεως ελέγχει καθ'

- 5 ολοκληρίαν την συγκρότησιν του συλλογισμού τούτου, δυνάμενος να διαφωνήσῃ προς τον κανόνα της κοινής πείρας, ἐξ ου ὠρμήθη το διοικητικόν ὄργανον, να υιοθετήσῃ δ' ἕτερον κανόνα, ο οποίος, κατά την εαυτού πείραν, ὀρθότερον ἀντιστοιχεί προς τα πράγματα. Τούτο δε δύναται να πράξῃ ἐπί πραγματικῶν ζητημάτων της τε κοινῆς και της τεχνικῆς πείρας."

(Ἡ υπογράμμισή δική μου).

- 10 Ἡ διαπίστωση των πραγματικῶν περιστατικῶν ἀνάγεται στην ἀρμοδιότητα του διοικητικῶν ὄργανου, που διεξάγει προς τούτο ἐρευνα. Ἀφού δε διαπιστωθῶν τα πραγματικά περιστατικά ἐφαρμόζεται σε αυτά ο ἰσχύον κανόνας δικαίου, για να παραχθῆ ἡ διοικητικὴ ἀπόφαση. Γι' αὐτό και ἡ ἀνυπαρξία ἐρεύνης, ἢ ὅταν αὐτὴ εἶναι ἐλλει-
- 15 πῆς, ὁδηγεῖ στην ἀκύρωση της διοικητικῆς ἀπόφασης, ἐφόσον δεν προϋπάρχει ἡ ὀρθὴ διαπίστωση των πραγματικῶν περιστατικῶν.

- Ἀναφέρθηκα στα πιο πάνω παραθέματα ἀπὸ το γνωστό σύγγραμμα του Στασινοπούλου, που υποστηρίζονται
- 20 με ἀναφορὲς του σε γνωστὸς Ἕλληνας και ξένους μελετητές του διοικητικῶν δικαίου, και συνόψισα τὴ γνωστὴ ἀρχὴ της ἀναγκαιότητας διεξαγωγῆς δέουσας ἐρευνας προτοῦ ἐκδοθῆ ἡ διοικητικὴ ἀπόφαση, γιατί κατά τὴ γνώμη μου αὐτά και μόνο ἀρκοῦν για να κριθῆ ἡ ὑπὸ συ-
- 25 ζήτηση ἐφεση.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ:

- Το ἐνδιαφερόμενο πρόσωπο διορίστηκε στη θέση ἐιδικῶν ἰατροῦ (παθολογία) τὴν 1.3.84. Στις 26.10.90 ἐδημοσιεύθη στην ἐπίσημη ἐφημερίδα της Δημοκρατίας ἡ ἀπό-
- 30 φασὴ της ΕΔΥ, σύμφωνα με τὴν ὁποία προήχθη στην ἐπίδικη θέση, ἀνώτερου ἐιδικῶν ἰατροῦ (παθολογία). Ἡ θέση αὐτὴ εἶναι μόνο προαγωγῆς. Μεταξὺ των 3 ἀπαιτουμένων προσόντων εἶναι και ἡ πολὺ καλὴ γνώση της Ἀγγλικῆς γλώσσας. Ο δικηγόρος του ἐφεσίβλητου αἰτητὴ σε ἐπι-
- 35 στολή του προς τὴν ΕΔΥ, στις 28.9.90, ἀναφέρει τα ἐξῆς:

"Έχω εντολή από το Δρ. Πάμπο Πογιατζή Ειδικό Ιατρό και καθ' όλα προσοντούχο υποψήφιο για τις πιο πάνω θέσεις, να παρατηρήσω ότι η ΕΔΥ οφείλει στα πλαίσια της δέουσας έρευνας να εξετάσει ειδικά το θέμα της γνώσης και της αγγλικής γλώσσας των υποψηφίων."

Δυο ήσαν οι υποψήφιοι για τη θέση, ο εφεσίβλητος και ο προαχθείς - ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Η ΕΔΥ έκρινε πως ο καταλληλότερος για προαγωγή ήταν ο δεύτερος.

Το μοναδικό νομικό ζήτημα που απασχόλησε το συνάδελφό μας στην πρωτόδικη διαδικασία, αλλά και ενώπιόν μας, ήταν η εισήγηση του δικηγόρου του εφεσίβλητου πως η ΕΔΥ δεν έκαμε τη δέουσα έρευνα για να διαπιστώσει αν ο προαχθείς διέθετε το επίμαχο προσόν, της πολύ καλής γνώσης της Αγγλικής γλώσσας. Ο πρωτόδικος δικαστής ακύρωσε την επίδικη απόφαση, αφού συμφώνησε με την εισήγηση του δικηγόρου του εφεσίβλητου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ:

Διαφωνώ με την τελική κρίση του συναδέλφου μου για τους εξής λόγους. Τα περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης είναι εκ προοιμίου δοσμένα, και μάλιστα καταυγασμένα από τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Είναι πραγματικό γεγονός ότι τα σχέδια υπηρεσίας της θέσης ειδικού ιατρού (παθολογία), που κατέχει ο προαχθείς από 1.3.84, προνοούσαν ακριβώς το ίδιο προσόν, πολύ καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας, όπως δηλαδή απαιτείται και στα σχέδια υπηρεσίας της επίδικης θέσης, του ανώτερου ειδικού ιατρού.

Ως εκ τούτου η κοινή λογική αναντίρρηση επιβάλλει, και δεν χρειαζόταν οποιαδήποτε παραπέρα "έρευνα" από την ΕΔΥ, να κρίνει ως πραγματικό γεγονός ότι ο προαχθείς διέθετε το επίμαχο προσόν, που είναι το ίδιο με αυτό που απαιτείται για τη θέση, στην οποία διορίστηκε από 1.3.84. Το συμπέρασμα όμως αυτό δεν επιβάλλεται μόνο από την κοινή λογική, αλλά και παγιώνεται από την

αρχή του διοικητικού δικαίου περί της νομιμότητας του διορισμού του ενδιαφερομένου προσώπου στην προηγούμενη θέση, που ουδέποτε προσεβλήθη. Οποιαδήποτε "έρευνα" από την ΕΔΥ για το επίμαχο προσόν, όπως την έχει

5 εισηγηθεί στο πρωτόδικο Δικαστήριο και ενώπιόν μας ο δικηγόρος του εφεσιβλήτου, θα απέληγε στην πράξη σε αναψιλάφιση του διορισμού του προαχθέντος, που έγινε την 1.3.84 στη θέση ειδικού ιατρού, πράγμα νομικά ανεπίτρεπτο.

10 Σε αυτό το σημείο ας μου επιτραπεί να παρατηρήσω, παρενθετικά, πως ένα άλλο προσόν που προβλέπει το επίδικο σχέδιο υπηρεσίας είναι και "τριετής τουλάχιστο υπηρεσία εις την θέσιν ειδικού ιατρού". Θα ήταν, κατ' αναλογία, παράλογο να εισηγηθεί κανείς πως η ΕΔΥ θα έπρε-

15 πε να διαπιστώσει κατά πόσο το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είχε ειδικότητα στην ιατρική, εφόσο κρίθηκε πως είχε τέτοια ειδικότητα το 1983, όταν διορίστηκε στη θέση ειδικού ιατρού.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση της Δημοκρατίας

20 θα επιτύχει και η επίδικη απόφαση της ΕΔΥ θα επικυρωθεί. Προχωρώ όμως να πω λίγες ακόμα λέξεις που επιβεβαιώνουν, νομίζω, την προσέγγισή μου στο θέμα. Έχω την άποψη πως στην εξεταζόμενη περίπτωση αυτό που θάπρεπε να κάμει η ΕΔΥ, αν ήθελε να ασχοληθεί με την επιστο-

25 λή του δικηγόρου του εφεσιβλήτου, ήταν απλή επισήμανση του γεγονότος ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υπηρετούσε στη θέση ειδικού ιατρού από 1.3.84. Τα σχέδια υπηρεσίας πρόβλεπαν για τη θέση αυτή ακριβώς το ίδιο προσόν όπως στην επίδικη. Επομένως, είχε διαπιστωθεί τότε πως

30 διέθετε το προσόν της πολύ καλής γνώσης της Αγγλικής, που προβλέπεται και στα υπό συζήτηση σχέδια υπηρεσίας. Επειδή δε πρόκειται για προσόν που αποτελεί πνευματικό απόκτημα, λογικό είναι να υποθέσει ένας πως τούτο έχει έκτοτε βελτιωθεί. Για του λόγου το αφαλές, μπορεί να

35 γίνει και αναφορά στη σύσταση του γενικού διευθυντή, στη διαδικασία λήψεως της επίδικης απόφασης, σύμφωνα με την οποία κρίνονται και οι δυο υποψήφιοι ως εξαιρέτοι στα καθήκοντά τους, με ελαφρά όμως υπεροχή του εν-

διαφερομένου προσώπου, που ασκούσε τα καθήκοντα ανώτερου ειδικού ιατρού στο νευραλγικότερο ιατρικό πόστο του τόπου μας, το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Με την ευκαιρία αυτή θεωρώ σκόπιμο να παρατηρήσω πως οι αρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικές στον καταρτισμό των σχεδίων υπηρεσίας, έτσι που να αποφεύγονται πρόνοιες που δεν εναρμονίζονται με την κοινή λογική και την κτηθείσα πείρα στο δημοσιούπαλληλικό δίκαιο. Η έφεση επιτρέπεται, η επίδικη απόφαση επικυρώνεται χωρίς οποιαδήποτε διαταγή για τα έξοδα. 5 10

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η απόφαση που θα εκδώσω είναι η απόφαση της μειοψηφίας. Εκφράζει, εκτός από τις δικές μου, και τις θέσεις του Δικαστή Αρτέμη.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Το αντικείμενο της έφεσης είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, της 2/10/90, βάσει της οποίας προάχθηκε στη θέση του Ανώτερου Ειδικού Ιατρού (Παθολογίας) ο Ανδρέας Γιαννάκη, το ενδιαφερόμενο μέρος. Η ακύρωση έγινε στο πλαίσιο της αναθεώρησης που διενεργήθηκε μετά από αίτηση του ανθυποψηφίου του, Πάμπου Πογιατζή. 15 20

Η επίδικη διοικητική απόφαση ακυρώθηκε για τον ακόλουθο λόγο: Η Ε.Δ.Υ. παρέλειψε να διερευνήσει κατά πόσο το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε το προβλεπόμενο από το σχέδιο υπηρεσίας προσόν της πολύ καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Αντί να προβεί στη δέουσα διερεύνηση του θέματος, η Ε.Δ.Υ. έκρινε ότι το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε το προαναφερθέν προσόν επειδή "ο Γιαννάκη είχε εξεταστεί στα Αγγλικά στις 9/6/88 από την αρμόδια Τμηματική Επιτροπή στα πλαίσια παλαιότερης διαδικασίας πλήρωσης άλλης ίδιας θέσης, και κρίθηκε ότι έχει πολύ καλή γνώση της Αγγλικής." Οι παραστάσεις που υποβλήθηκαν από το δικηγόρο του Πογιατζή σε σχέση με το θέμα αυτό, άφησαν αμετάβλητη τη θέση της Ε.Δ.Υ., κρίνοντας ότι το ενδιαφερόμενο μέρος κατείχε το σχετικό 25 30 35

- προσόν λόγω των διαπιστώσεων τμηματικής επιτροπής σε προγενέστερη περίπτωση στα πλαίσια διαδικασίας πλήρωσης άλλης θέσης. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι η Ε.Δ.Υ. είχε ίδιο καθήκον να διερευνήσει και να διαπιστώσει τα προσόντα των υποψηφίων, καθήκον το οποίο απεμπόλησε με την υιοθέτηση των διαπιστώσεων άλλου σώματος, πόρισμα που συνιστούσε εξωγενή παράγοντα για τους σκοπούς διαπίστωσης των προσόντων των υποψηφίων στην προκειμένη περίπτωση. Είναι αξιοσημείωτο ότι η Ε.Δ.Υ. υιοθέτησε το πόρισμα της τμηματικής επιτροπής σε προηγούμενη περίπτωση χωρίς να έχει καν ενώπιόν της τα στοιχεία και τους λόγους που οδήγησαν εκείνο το σώμα στα συμπεράσματά του. Η απόφαση της Ε.Δ.Υ. κρίθηκε αντινομική προς τις διατάξεις του άρθρου 35(2) (β) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990, Ν 1/90, και των αρχών που διέπουν την εκπλήρωση του καθήκοντος του διορίζοντος σώματος να διερευνήσει τα προσόντα των υποψηφίων όπως συνοψίζονται στην απόφαση της Ολομέλειας Κλέαρχου Μιλτιάδους και Άλλων ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (Α.Ε. 789, 791 και 796, αποφασίστηκαν στις 30/5/89 και θα δημοσιευθούν στους τόμους (1989) 3 Α.Α.Δ.).

- Η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου θεμελιώνει ότι το σχέδιο υπηρεσίας στοιχειοθετεί τις προϋποθέσεις για διορισμό ή προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία, και ότι αποτελεί ευθύνη του σώματος στο οποίο εναποτίθεται η εφαρμογή του σχεδίου υπηρεσίας να διασφαλίσει την τήρησή του. Η πληρούμενη θέση στην υπό εξέταση υπόθεση ήταν θέση προαγωγής. Το σχέδιο υπηρεσίας έθετε ως απαραίτητο προσόν για προαγωγή "Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας." Όπως επισημαίνεται στην απόφαση της Ολομέλειας στη Χατζηγιάννη και Άλλοι ν. Δημοκρατίας [Προσφυγή 614/90 κ.α., αποφασίστηκε στις 16/5/91 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1991) 3 Α.Α.Δ. (σκεπτικό πλειοψηφίας)], η γνώση καλής γλώσσας στο επίπεδο που υποδηλώνεται από τον όρο "πολύ καλή", συνεπάγεται ευχέρεια έκφρασης σε εκείνη τη γλώσσα, τόσο προφορικά όσο και γραπτά.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Ε.Δ.Υ. δε διερεύνησε τη γνώση που είχε το ενδιαφερόμενο μέρος της αγγλικής γλώσσας. Στο φάκελο του ενδιαφερόμενου μέρους, όπως η Ε.Δ.Υ. διαπίστωσε, δεν υπήρχαν οποιαδήποτε στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ήταν γνώστης της Αγγλικής και αν ναι, σε ποιο επίπεδο. Βάσισε την απόφασή της αποκλειστικά στις διαπιστώσεις άλλου σώματος (τμηματική επιτροπή) σε άλλη διαδικασία, το οποίο μάλιστα δεν είχε ίδια ευθύνη να κρίνει το θέμα και χωρίς να έχει ενώπιόν της τους λόγους, όπως έχουμε επεξηγήσει, που το οδήγησαν σε εκείνο το συμπέρασμα. 5 10

Όπως σωστά διαπίστωσε πρωτόδικα το Ανώτατο Δικαστήριο, η Ε.Δ.Υ. παρέλειψε να διερευνήσει το επίμαχο θέμα και ουσιαστικά αποποιήθηκε την άσκηση βασικού καθήκοντος. Η παράλειψη διεξαγωγής της δέουσας έρευνας στον κρίσιμο τομέα ήταν ολοσχερής. Το γεγονός αυτό, καθώς και η συνάρτηση της απόφασης με εξωγενές στοιχείο, συνιστούσαν το κάθε ένα (γεγονός) ξεχωριστό λόγο για την ακύρωση της επίδικης διοικητικής απόφασης. Παρά τη διαπίστωση αυτή, το ενδιαφερόμενο μέρος υπέβαλε ότι διασώζεται η απόφαση υπό το φως του λόγου ή των παρατηρήσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην άσκηση της πρωτοβάθμιας αναθεωρητικής του δικαιодоσίας στην *Παντελίδης ν. Δημοκρατίας* [Προσφυγή 358/91, αποφασίστηκε στις 5/6/92 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1992) 4 Α.Α.Δ.]. Στην απόφαση εκείνη απαντάται το εξής απόσπασμα: 15 20 25

"Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα υπηρέτησαν προηγουμένως για αρκετά χρόνια στη θέση Βοηθού Εργατικού Λειτουργού και Ασφαλιστικού Λειτουργού 1ης τάξης, σύμφωνα δε με τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων αυτών απαιτείται ψηλό επίπεδο γνώσης της Αγγλικής. Τεκμαίρεται επομένως, και δεν χρειαζόταν παραπέρα έρευνα από την Ε.Δ.Υ., πως οι ενδιαφερόμενοι πληρούσαν κατά την προαγωγή το προσόν αυτό." 30 35

Με έρεισμα το πιο πάνω απόσπασμα, και το γεγονός ότι η θέση την οποία κατέχει το ενδιαφερόμενο μέρος και

στην οποία διορίστηκε το 1984 προϋποθέτει γνώση της αγγλικής γλώσσας στο ίδιο επίπεδο όπως και η κρινόμενη θέση, υποβλήθηκε ότι τεκμηριωνόταν ότι το ενδιαφερόμενο μέρος είχε το απαιτούμενο προσόν και επομένως δεν
5 εγειρόταν θέμα διερεύνησής του από την Ε.Δ.Υ..

Οι επεσείοντες και το ενδιαφερόμενο μέρος υπέβαλαν ότι ηγέρθη αμάχητο τεκμήριο ότι το ενδιαφερόμενο μέρος είχε το απαιτούμενο προσόν, γεγονός που καθιστούσε τη διερεύνηση του θέματος από την Ε.Δ.Υ. εντελώς άσκοπη.
10 Επομένως, η έρευνα της Ε.Δ.Υ. στο προκείμενο δεν υπήρξε ατελής. Ο καθ' ου η έφεση υποστήριξε την πρωτόδικη απόφαση ως αναπόφευκτη υπό το φως των σχετικών νομοθετικών διατάξεων και της πάγιας νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου για το καθήκον του διοικητικού
15 οργάνου να διαπιστώσει αν οι υποψήφιοι κατέχουν τα προβλεπόμενα προσόντα, προϋπόθεση για το διορισμό ή προαγωγή.

Εφόσον η θέση Ανώτερου Ειδικού Ιατρού είναι θέση προαγωγής και υποψήφιοι για την πλήρωση της θέσης θα
20 μπορούσαν να είναι μόνο οι κάτοικοι της θέσης που κατείχε το ενδιαφερόμενο μέρος, η σχετική πρόνοια του σχεδίου υπηρεσίας πρέπει να κριθεί, αν γίνει δεκτή η θέση των επεσειόντων και του ενδιαφερόμενου μέρους, ότι ήταν άνευ σημασίας πλεονασμός· συνεπώς, πρέπει να
25 υποθέσουμε ότι η σχετική πρόνοια παρόλο που ενέχει χαρακτηριστικά νομοθετικής ρύθμισης, όπως και πρόσφατα επαναβεβαιώθηκε από την Ολομέλεια στη Χατζηπαύλου ν. Α.Η.Κ. [Υπόθεση 927/88, αποφασίστηκε στις 17/1/91 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1991) 3 Α.Α.Δ.], πρέπει να
30 αγνοηθεί και ουσιαστικά να διαγραφεί ως περιττή. Η εισήγηση αυτή είναι αντινομική τόσο προς τη φύση και χαρακτηριστικά του σχεδίου υπηρεσίας, όσο και τη νομική υποχρέωση του διορίζοντος σώματος για την εφαρμογή του.

Στη Χατζηπαύλου (ανωτέρω), εξετάστηκε διεξοδικά
35 και υπό το φως της προηγούμενης νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η νομική υπόσταση των σχεδίων υπηρεσίας. Τα προσόντα για διορισμό ή προαγωγή στη Δημό-

5
 10
 15

σια Υπηρεσία καθορίζονται αποκλειστικά από το αρμόδιο εκτελεστικό όργανο, το Υπουργικό Συμβούλιο. Η αποδοχή του προτεινόμενου αμάχητου τεκμηρίου θα εξουδετέρωνε την αρμοδιότητα και τον κυριαρχικό ρόλο του Υπουργικού Συμβουλίου στον καθορισμό των προσόντων για διορισμό ή προαγωγή σε θέση στη Δημόσια Υπηρεσία. Όπως έχει άλλωστε αποφασιστεί, κανένας δημόσιος υπάλληλος δεν έχει κεκτημένο δικαίωμα για προαγωγή σε ανώτερη θέση [βλ. μεταξύ άλλων, *Meletis and Others v. C.P.A.* (1986) 3 C.L.R., 418; *Georghiou and Others v. Republic* (1986) 3 C.L.R., 2450; *Alexandrou and Others v. Republic* (1984) 3 C.L.R., 15; *Στυλιανού ν. Δημοκρατίας* (Υπόθεση Αρ. 542/84, αποφασίστηκε στις 16/2/90 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1990) 3 Α.Α.Δ.), και ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ - "Ελληνικόν Διοικητικόν Δίκαιον", Έκδοση 4η, Τόμος Α, σελ. 95]. Δικαίωμα για προαγωγή έχουν μόνο οι κατέχοντες, κατά τον κρίσιμο χρόνο, τα προβλεπόμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα.

20

Ως προς την εφαρμογή τους, τα σχέδια υπηρεσίας έχουν το χαρακτήρα νομοθετικής ρύθμισης [βλ. Χατζηπαύλου (ανωτέρω)], καθοριστικής για την τήρηση της νομιμότητας στη Δημόσια Υπηρεσία.

25
 30
 35

Οι λόγοι για τους οποίους το Υπουργικό Συμβούλιο επέλεξε να καταστήσει προϋπόθεση για προαγωγή στη θέση Ανώτερου Ειδικού Ιατρού τη γνώση της Αγγλικής στο προβλεπόμενο επίπεδο, παρόλο που ήταν προαπαιτούμενο προσόν για διορισμό στη θέση που κατείχαν οι υποψήφιοι, δεν ελέγχονται. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανάγεται στις εκτιμήσεις του σώματος για τις λειτουργικές ανάγκες της Δημόσιας Υπηρεσίας. Όπως επισημαίνεται στην *Der Parthogh v. C.B.C.* (1984) 3 C.L.R., 635, τα προσόντα τα οποία απαιτούνται για προαγωγή είναι εκείνα τα οποία καθορίζονται στο σχέδιο υπηρεσίας. Δε διερευνάται η κατοχή προσόντων τα οποία ήταν απαραίτητα γαι διορισμό σε προηγούμενη θέση, χαμηλότερη στην ιεραρχία, τα οποία δεν προβλέπονται από το σχέδιο υπηρεσίας για προαγωγή σε ανώτερη θέση.

Προκύπτει ότι ως θέμα αρχής και νομικής τάξης, δε μπορεί να ισχύσει το τεκμήριο που επικαλούνται οι εφεσείοντες και το ενδιαφερόμενο μέρος, και μάλιστα αμάχητο, και ότι στο βαθμό και έκταση που υποστηρίζεται η ύπαρξη του τεκμηρίου αυτού από την απόφαση στην Παντελίδης (ανωτέρω), η αρχή η οποία υιοθετείται είναι εσφαλμένη. Το ίδιο το άρθρο 35(2 (β) καθιστά την κατοχή, κατά το χρόνο πλήρωσης της θέσης, των προβλεπόμενων από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντων, απαραίτητη προϋπόθεση για διορισμό ή προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η αρχή η οποία υιοθετείται στην πρωτόδικη απόφαση Παντελίδης συγκρούεται με προγενέστερη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην οποία δε γίνεται καμιά αναφορά στο κείμενο της απόφασης. Το πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση της Ολομέλειας στη Μιλτιάδους (ανωτέρω), συνοψίζει περιεκτικά το καθήκον της Ε.Δ.Υ. για διερεύνηση των προσόντων των υποψηφίων:

"Ανεξάρτητα όμως από τη γνώμη της Τμηματικής Επιτροπής, η Επιτροπή έχει με το Νόμο καθήκον να ερμηνεύσει η ίδια το σχέδιο υπηρεσίας, να διακριβώσει τα προσόντα του υποψηφίου ως πραγματικό γεγονός και τελικά να εφαρμόσει το σχέδιο στα γεγονότα της κάθε περίπτωσης και να αποφασίσει αν ένας υποψήφιος κατέχει τα προσόντα που προβλέπονται στο σχέδιο. Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα και φέρει την ευθύνη για την ερμηνεία, έρευνα και εφαρμογή του σχεδίου υπηρεσίας."

Στην προγενέστερη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη *Michael and Another v. P.S.C.* (1982) 3 C.L.R., 726 (πρωτοβάθμια), κρίθηκε ότι η Ε.Δ.Υ. ενέχει καθήκον να διερευνήσει πρωτογενώς αν οι υποψήφιοι κατέχουν τα απαιτούμενα προσόντα, ανεξάρτητα και άσχετα από τις διαπιστώσεις άλλου σώματος, που έγιναν στα πλαίσια πλήρωσης άλλης θέσης για την οποία ήταν απαραίτητη η κατοχή του ίδιου προσόντος. Σχετικές είναι επίσης οι παρατηρήσεις του Δικαστηρίου στη *Lambis and Others v. Republic* (1986) 3 C.L.R., 130 (πρωτοβάθμια):

"The opinion by the P.S.C. about a candidate on a previous occasion, some years earlier, for the filling of another post, is an extraneous matter and should not have been allowed to influence the mind of the P.S.C. in forming its final opinion of the candidates."

5

Ελληνική Μετάφραση: "Η κρίση της Ε.Δ.Υ. για ένα υποψήφιο σε προγενέστερη περίπτωση, ορισμένα χρόνια ενωρίτερα, για την πλήρωση άλλης θέσης, συνιστά εξωγενή παράγοντα ο οποίος δεν έπρεπε να επιδράσει στην κρίση της Ε.Δ.Υ. στη διαμόρφωση της τελικής κρίσης των υποψηφίων".

10

Η αρχή η οποία υιοθετείται στη *Μιλτιάδους* (ανωτέρω), κατοπτρίζει την πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι το σχέδιο υπηρεσίας στοιχειοθετεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για διορισμό σε δημόσια θέση, και ότι το αρμόδιο σώμα ενέχει πρωτογενές καθήκον να διαπιστώσει αν οι υποψήφιοι κατέχουν τα προβλεπόμενα προσόντα κατά το χρόνο του διορισμού ή της προαγωγής τους. [Βλ. πρωτόδικες αποφάσεις *Mytides and Another v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1096; *Kapsou v. Republic* (1983) 3 C.L.R., 1336; *Karis v. Republic* (1985) 3 C.L.R., 496, και *Μούστρας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (Προσφυγή 647/90, αποφασίστηκε στις 18/3/92 και θα δημοσιευθεί στους τόμους (1992) 4 Α.Α.Δ.].

15

20

Καταλήγουμε ότι τόσο ως θέμα νομικής υποχρέωσης (άρθρο 35(2) (β) - Ν 1/90), όσο και ως θέμα νομολογιακής τάξης, η εφεσιβαλλόμενη απόφαση είναι ορθή.

25

Για τους πιο πάνω λόγους θα απορρίψαμε την έφεση.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Κατά πλειοψηφία, η έφεση επιτρέπεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

30

Έφεση επιτρέπεται κατά πλειοψηφία χωρίς έξοδα.